

BOGGA KOWAAD

S H A R C I

SHARCI L. 21 ee 3 Febraayo 1977, Sharciga gobollada iyo Degmooyinka.

MADAXWEYNAHA

J. D. S.

ISAGOO ARKAY: Xaashida 1aad, tan 2aad iyo tan 3aad ee Kacaanka 21ka Oktoobar, 1969;

ISAGOO ARKAY: Sharciga lambarkiisu yahay 19 ee 1dii Luulyo 1976, ee xukunka dalka ku wareejinaya xisbiga XHKS;

ISAGOO AQOONSADAY: Baahida loo qabo in dib loo habeeyo wadista Siyaasadda iyo maamulka ee Gobollada iyo Degmooyinka;

MARKUU DHEGEYSTAY: Talada Golaha Wasiirrada;

ISAGOO TIXGELIYEY: Oggolaansihii Guddiga Siyaasadda ee Golaha Dhexe ee Xisbiga.

WUXUU SOO SAARAYAA

SHARCIGA SOO SOCDA

QAYBTA KOOWAAD

QODOBKA 1AAD

TILMAAMO IYO MAGAC BIXIN

Marka Sharcigari la raaco, erayada soo socda waxay leeyihiin macnaha mid walba ku hor dhigan:

- (1) XEER Waxaa loola jeedaa Xeer samayskiisa Sharci oggolaaday;
- (2) XISBI Waxaa loola jeedaa Xisbiga Hantiwadaagga Kacaanka Soomaaliyeed;
- (3) XAFIISKA FULINTA Waxaa loola jeedaa taliska ugu sareeya oo hoggaamiya hawlaha Xisbiga iyo Maamulka heer Gobol iyo heer Degmo.
- (4) XOGHAYE XISBI Waxaa loola jeedaa Xoghaye Guddi Xisbi Gobol ama Degmo oo lagu doortay sida wafaqsan Qodobbada 22aad, 24aad ee xeerka Xisbiga;

- (4) Degmo Waxaa loola jeedaa qayb Gobol;
- (6) Gobol waxaa loola jeedaa qayb ka mid ah Jamhuuriyadda Dimuqraadiga Soomaaliya kana kooban laba Degmo iyo wax ka badan.
- (7) Guddi MAAMUL GOBOL waxaa loola jeedaa Guddi ka kooban Xafiiska fulinta ee Guddiga Xisbiga Gobolka oo lagu dhisay sida Qodobka 8aad ee Sharcigan;
- (8) GUDDI MAAMUL DEGMO waxaa loola jeedaa Guddi ka kooban Xafiiska Fulinta ee Guddiga Xisbiga Degmada oo lagu dhisay sida Qodobka 11aad ee Sharcigan;
- (9) GUDDOOMIYE waxaa loola jeedaa Guddoomiye Guddi maamul ee Gobol ama Degmo;
- (10) ISUDUWE waxaa loola jeedaa Wakiilka Agaasinka Guud ee Dawladaha Hoose iyo Horumarinta Reer Miyiga ee Gobol.

* QODOBKA 2AAD

HABKA MAAMULKA DAWLADDA HOOSE

(1) Habka Maamulka Dawladda Hoose ee Soomaaliyeed wuxuu ku dhisanaya habka Hantiwadaagga Dimuqraadiga Guddoonka Dhexe sida ay tilmaamayaan warqadda koowaad iyo tan 2aad ee Codka Kacaanka 21 oktoobar 1969.

(2) Dawladaha Hoose waxay ka mid yihiin maamulka guud ee Dawladda Jamhuuriyadda Dimuqraadiga Soomaaliya, waxaanay fulinayaan Siyaasadda Xisbiga iyo Dawladda ee ah in la dhiso bulsho Hantiwadaag ah, oo himiladeedu tahay caddaalad hantiwadaag, sinnaan, wadajir iyo horumar.

QODOBKA 3AAD

Habka dhismaha Dalka

(1) Marka laga hadlayo Sharcigan, Dalka Jamhuuriyadda Dimuqraadiga Soomaaliya waxaa loo qaybinayaa Gobollo. Gobolkiiba waxaa loo sii qaybinayaa Degmooyin hadba inta dhulka uu ka kooban yahay le'eg yahay.

(2) Gobollada, Xudduuddooda, Magaalamadaxdooda iyo wixii la mid ah hadba waxaa lagu muujinayaa amar xeerka Madaxweynaha jamhuuriyadda Dimuqraadiga Soomaaliya, isagoo dhegeystay Guddiga Siyaasadda.

(3) Degmooyinka, Xudduuddooda, heerka ay kala yihiin, iyo Magaalamadaxdooda hadba waxa muujinayaa amar xeerka Madaxweynaha Jamhuuriyadda Dimuqraadiga Soomaaliya.

(4) Gobollada, Degmooyinka iyo wixii la xiriira ee jira marka Sharcigani dhaqan galo, waxa loo aqoonsan doonaa inay sharcigan ku dhismeen.

(5) Madaxweynaha Jamhuuriyadda Dimuqraadiga Soomaaliya, markuu dhegeysto Guddiga Siyaasadda, wuxuu beddeli karaa ama baabi'in karaa gobo! kasta ama degmo kasta iyo wixii la mid ah.

QODOBKA 4AAD

NABADGELYADA

- (1) Nabadgelyada waa arrin si u wada saamaysa Siyaasadda iyo Maamulka oo iabaduba xil u sinani ka saaran yahay.
- (2) Nabadgelyada waxaa ka mid ah difaaca dalka, badbaadada bulshada iyo hantida, amniga iyo Xasilloonaanta Guud.
- (3) Gobol iyo Degmo kasta waxa lagu dhisayaa Guddi nabadgelyo oo ka kooban sida soo socota:
 - (a) Xoghayaha Guddiga Xisbiga Guddoomiye
 - (b) Kaaliyaha Xoghayaha Xisbiga ee Siyaasadda Xubin
 - (t) Kaaliyaha Xoghayaha Xisbiga ee Maamulka Xubin
 - (j) Madaxa Laanta Nabadsugidda iyo Cadaaladda ee Xisbiga Xubin
 - (x) Taliyaha Nabadsugidda ee Gobolka ama Degmada Xubin — Xoghaye
 - (kh) Taliyaha Booliska ee Gobolka ama Degmada Xubin
 - (d) Taliyaha Xoogga dalka ee gobolka ama Degmada Xubin (meeshii ciidammada Xoogga dalka deggan yahay)
- (4) Marka Xoghayaha Guddiga Xisbiga maqan yahay ana uusan xilkiisa gudan karayn, waxa Guddoomiye ku-sime ahaanaya Kaaliyaha laad ee Xoghayaha Xisbiga ee Siyaasadda.

QAYBTA LABAAD

Qodobka 5aad

XEERKA DEGSIIIMADA

(1) Dawladaha Hoose ee ku dhisan Sharcigan waxay ku baahsan yihiin Dalka oo u kala baxsan sida soo socota:

- (b) DEGMO
- (t) GOBOL
- (j) TUULO

(2) Marka Sharcigan laga hadlayo Gobolka Banaadir oo ka kooban Magaalada Muqdisho iyo agagaarkeeda wuxuu ahaanayaa maamul madax bannaan oo leh hadba awoodda iyo xilka uu tilmaamo Amar xeerka madaxweynaha.

Qodobka 6aad

XAFIISKA FULINTA EE GOBOL AMA DEGMO

(1) Waa taliska ugu sarreeye ee hoggaamiya hawlaha Xisbiga iyo maamulka Dawladda heer gobol ama heer degmo wuxuuna u xilsaaryahay.

(a) Isuuwidda Siyaasadda iyo Maamulka Gobolka ama Degmada;

(b) Gudasnada iyo xilka iyo awoodda Guddiga Maamulka ee Gobol ama degmo ee ku xusan sharcigan.

(2) Xafiiska fulinta wuxuu ka kooban yahay Xoghayaha Guddiga Xisbiga, kaaliyaha laad ee Xoghayaha Xisbiga dhinaca Siyaasadda iyo kaaliyaha Xoghayaha Xisbiga dhinaca Maamulka.

(3) Xoghayaha Xisbiga Gobol ama Degmo marka uu gudana yo xilka Maamulka Dawladda wuxuu qaadanayaa magaca Guddoomiyaha Guddiga Maamulka.

Qodobka 7aad

Sharciyada Guddiyada Maamulka ee Gobollada iyo Degmooyinka

(1) Guddiyada Maamulka ee Gobollada iyo Degmooyinka waxay lahaanayaan Shakhsiyad Sharci.

(2) Guddiyada maamulka ee gobollada iyo Degmooyinka waxa Sharcigan ka wakiil ah Guddoomooyayaashaooda iyo ciddii kale ay qoraal ku wakiishaan oo ka tirsan Xifiiska fulinta ee ku xusan Qodobka 6aad ee isia sharcigan.

Qodobka 8aad

Guddiga Maamulka Gobolka

Guddiga Maamulka Gobolku wuxuu ka kooban yahay:

(a) Xoghayaha Guddiga Xisbiga ee Gobolka;

(b) Kaaliyaha laad ee Xoghayaha Xisbiga dhinaca Siyaasadda;

(t) Kaaliyaha Xoghayaha Xisbiga ee dhinaca Maamulka.

Qodobka 9aad

Magacaabidda iyo awoodda Guddoomiyaha

Guddiga Maamulka ee Gobolka

(1) Guddoomiyaha Guddiga Maamulka ee Gobolka waxa noqonaya sharci ahaan qofka haya jagada Xoghayaha Guddiga Xisbiga ee Gobolka.

(2) Guddoomiyuhu waa kawilka Dawladda Dhexe ugu qaybsan Maamulka Gobolka oo dhan, wuxuuna u mas'uul yahay Madaxweynaha Jamhuuriyadda Dimuqraadiga Soomaaliya, wuxuuna toos ula xiriiraa ulana shaqaynayaa Madaxweynaha Jamhuuriyadda Dimuqraadiga Soomaaliya, oo uu ka qaadanayo tilnaamaha maamulka guud ee Gobolka iyo fulinta mashaariidada, hase yeeshee wuu kaia xiriiri karaa Wasaarad kasta iyo Hay'ad walba wixii ayada gaar u saameeya.

(3) Wuxuu kaloo ka shaqaynayaa, xiriir toos ahna la yeelanayaa Guddiga Xisbiga ee Gobolka, oo ku leh awood kormeer Maamul guud gaar ahaan Guddoomiyuhu wuxuu:

(a) mas'uul ka yahay fulinta Siyaasadda Xisbiga ee horumarka dhaqaalaha iyo bulshada sida ku qoran Barnaamijka Xisbiga iyo qorsaha Dawladda ee Mashaariidada Horumarinta iyo hadba awaamiirta Gobolaha Dhexe iyo go'aannada Guddiga Xisbiga ee Gobolka ee saameeya kor u qaadidda dhaqaalaha iyo bulshada.

(b) Leeyahaya awood uu ku kormeero shaqaalaha iyo Laamaha Gobolka oo dhan, warbixinna ka siiyo Wasaaradaha iyo Hay'adaha hadba ay saameeyso;

(t) Guddoomiyaha shirarka guddiga Maamulka ee Gobolka, go'aannadoodana fulinayaa ama u gudbiyaa Dawladda Dhexe marba say tahay;

(j) mas'uul ka yahay fulinta sharciyada, xeerka Wasiirrada iyo go'aannada Guddiga Maamulka ee Gobolka;

(x) mas'uul ka yahay inuu xaliyo wax alla wixii khilaafaad ah ee saameeya Maamulka Gobolkiisa;

(kh) Mideeyaa wax qabadka Degmooyinka oo Dhan.

(4) Markii uu Guddoomiyuhu ka maqan yahay Gobolkiisa ama uusan xilkiisa gudan karin waxa hawshiisa sii wadaya ku meel gaar ahaan kaaliyihiisa laad ee Siyaasadda.

Qodobka 10aad

:suduwaha Dawladda Hoose

Gobol kasta wuxuu yeelanayaa Isuduwaha Dawladaha Hoose oo uu magacaabo Madaxweynaha Jamhuuriyadda Dimuqraadiga ee Soomaaliya.

Wuxuu kormeerayaa oo mideynayaa Laamaha iyo shaqaalaha dawladda Hoose ee Gobolkiisa oo dhan.

Qodobka 11aad

Guddiga Maamulka Degmada

(1) Degmo waliba waxay yeelanaysaa Guddiga Maamulka Degmada oo ka kooban Xoghayaha Xisbiga Degmada, isla markaasna ah Guddoomiyaha Guddiga Kaaliyaha Xoghayaha dhinaca siyaasadda iyo kaaliyaha Xoghayaha dhinaca Maamulka oo dhammaantood isku ah «Xafiiska fulinta» ee guddiga Xisbiga Degmada».

(2) Guddiga Maamulka ee Degmadu wuxuu mas'uul u yahay Guddiga Maamulka ee Gobolka.

DEREJOOYINKA AY U KALA BAXAAN DEGMOOYINKU

Degmooyinka waxaa loo kala saaraa, saddex derejo, iyadoo la tix-gelinaayo sida dhulkoodu u kala weyn yahay iyo sida xaalka dhaqaalaha-hoodu tacliinta iyo caafimaadkooda kala yahay. derejoooyinkaas waxay kala yihiin B.T.J.

Qodobka 12aad

Magacaabidda iyo Awoodda Guddoomiyaha

Guddiga Maamulka ee Degmada

(1) Guddoomiyaha Guddiga Maamulka ee Degmada waxaa noqonaaya sharci ahaan Xoghayaha Guddiga Xisbiga ee Degmada.

(2) Guddoomiyuhu waa wakiilka Dawladda Dhexe ugu qaybsan Maamulka Degmada oo dhan, wuxuuna u mas'uul yahay Madaxweynaha Jamhuuriyadda Dimuqraadiga Soomaaliya, wuxuuna toos ula xiriiraa ulana shaqaynayaa Guddiga Maamulka ee Gobolka oo uu ka qaadanayo tilmaamaha maamulka guud ee degmada iyo fulinta mashaariida. Hase yeeshee wuu kala xiriiri karaa Madaxda Laamaha Wasaarad walba iyo Hay'ad kasta oo Gobolka wixii iyada gaar u saameeya.

(3) Wuxuu kaloo la shaqaynayaa xiriir toos ahna la yeelanayaa Guddiga Xisbiga ee Degmada. Gaar ahaan Guddoomiyuhu wuxuu;

(b) mas'uul ka yahay fulinta siyaasadda Xisbiga ee horumarka dhaqaalaha iyo bulshada sida ku qoran Barnaamijka Xisbiga iyo qorshaha Dawladda ee Mashaariida horumarinta iyo hadba awaamiirta Guddiga Xisbiga ee Degmada ee saameeya kor u qaadidda dhaqaalaha iyo bulshada,

(t) leeyahay awood uu ku kormeero shaqaalaha iyo Laamaha Degmada oo dhan, warbixinna ka siiyo wasaaradda iyo Hay'adaha hadba ay saameyso;

(j) Guddoomiyaha shirarka Guddiga Maamulka ee Degmada; go'aannadoodana fuliyaa ama u gudbiyaa Gobolka say marba tahay;

(x) mas'uul ka yahay fulinta sharciyada, xeerka Wasiirrada iyo go'aannada Guddiga Maamulka ee Degmada;

(kh) mas'uul ka yahay inuu xalliyo wax alla wixii kuulaafaad ah ee saameeyamaamulka Degmadiisa;

(d) Mideeyaa wax qabadka Laamaha Wasaaradaha iyo hay'adaha kale ee degmada.

(4) Marka Guddoomiyaha Guddiga Maamulka Degmadu maqan yahay ama xikiisa gudan kari waayo, waxa ku meel-gaar ahaan guddoomiye noqonaya Kaaliyaha laad ee Xoghayaha Xisbiga dh naca Siyaasadda.

Qodobka 13aad

Maamulka Dawladda Hoose

Degmo kasta waxay yeelanaysaa Maamule Dawladda Hoose iyo Horumarinta Reer Miyiga oo uu magacaabo Madaxweynaha Jamhuuriyadda Dimuqraadiga Soomaaliya, wuxuuna mas'uul u yahay Isuduwaha Dawladaha Hoose iyo horumarinta Reer Miyiga.

Gaar ahaan, wuxuu mas'uul ka yahay:

(b) Fulinta Sharciyada u degsan Maamulka Dawladaha Hoose iyo awaamirta Guddiga Maamulka ee Degmada;

(t) Habaynta Miisaaniyadda Dawladda Hoose, gurista canshuuraha Dawladda Hoose;

(j) Xafidaadda iyo ilaalinta Miisaaniyadda iyo Maamulka kale ee Dawladda Hoose;

(x) Kormeerka kharashka iyo hirgelinta Mashaariicda;

(kh) Fulinta, fidinta iyo ballaarinta Barnaamijka joogteynta Ololaha Horumarinta Reer Miyiga (J.O.H.R.M)

(d) Xannaanada iyo anshaxa shaqaalaha Dawladda Hoose;

(r) Wax alla wixii kale ee Guddiga Maamulka ee Degmadu u xil saaro.

Qodobka 14aad

Xil ka qaadis ama ka wareejin ee Guddoomiyayaasha

Maamulka Gobol iyo Degmo

(1) Guddoomiye Maamul Gobol ama Degmo waxa lagu beddeli karaa, xilka lagaga wareejin karaa ama shaqada lagaga joojin karaa marka laga qaado jagado Xoghayaha Xisbiga, sida ku qoran Qodobbada 22 — 24 ee xeerka Xisbiga.

(2) Xubnaha ka tirsan Guddiyada maamuuka ee gobolka iyo degmada waxaa iyagana lagaga saari karaa ama lagaga joojin karaa xilka iyadoo la raacayo sida ku tilmaaman qaybta laad ee isla Qodobkan.

QAYBTA 3AAD

Xilka shaqada iyo awoodda Guddiyada Maamulka ee gobollada iyo Degmooyinka

Qodobka 15aad

Hawlqabadka Guddiga Maamulka Gobolka

(1) Guddiyada Maamuuka ee Gobollada iyo Degmooyinka waxay awood u leeyihiin inay ka matalaan Dawladda oo dhan xagga maamulka. Laamaha Wasaaradaha iyo Hay'adaha Dawladda oo kale oo jooqa Gobollada iyo degmooyinka waxay hoos imaanayaan Guddiyada Maamulka ee heer Gobol ama Degmo.

(2) Guddiyada Maamulka ee Gobollada iyo Degmooyinka waxay mas'uul uga yihiin Wasaaradaha iyo Hay'adaha fulinta hawlaha iyo hirgelinta go'aannada Dawladda Dhexe.

(3) Madaxda Laamaha Wasaaradaha iyo Hay'adaha kale ee jooqa Gobollada iyo Degmooyinka waa inay la socoocsiyaan dhaqdhaqaaqa hawlhooda iyo dhibaatooyinka ka hor yimaadda Guddiyada Maamulka si loogu dhammeeyo heer Degmo ama heer Gobol ama loogu soo gudbiyo Xarunta Dhexe marba sida ay ku habboon tahay.

(4) Sidoo kale, Wasaaradaha iyo Hay'adaha kale wixii hawl caadi ah ama mashaariic lagu fulinayo Gobollada iyo Degmooyinka waa inay si buuxda ugu war geliyaan guddiyada Maamulka ee Gobollada iyo Degmooyinka si isla socodka iyo iskaashiga ayan u kala go'in.

(5) Dallacaadda, abaalmarinta iyo tababarrada shaqaalaha jooqa Gobollada iyo Degmooyinka waa inay ku xirnaataa warbixinta Guddiyada Maamuuka ee Gobollada iyo Degmooyinka. Guddiyada Maamulka waa inay warbixintaas si joogto ah u dhiibaan sannadkiiba hal mar.

(6) Anshaxmarinta shaqaalaha wixii caaan, ganaax iyo ka joojin shaqo ku saabsan waa awoodda Guddiyada Maamulka ee Gobolka iyagoo raacaya habka shirciga Shaqaalaha Dawladda u dhigan ee xusaya Guddiga Anshaxmarinta. Waxa kale oo Guddiyada Maamulka u soo jeedin karaan Wasaaradaha iyo Wakaaladaha wixii hoos u dhig darajo iyo shaqo ka-saarid ah. Isuudwaha ama wakiil Wasaaradeed gobo ee xilkiisa ka soo bixi waaya, waa in tallaabadii ku habboonayd ka qaaddaa Wasaaraddiisa ama Hay'adda uu ka tirsan yahay, kaddib markay hesho go'aanka Guddiga Maamulka.

(7) Guddiyada Maamulka ee Degmooyinka anshaxmarinta ka baxsan canaanta iyo ganaaxa, waxay talo ahaan ugu soo gudbinayaan Guddiyada Maamulka ee Gobollada oo go'aan ka gaari doona, iyadoo raacaya sida ku xusan (6) kor. Guddiga Maamulka Gobolku wuxuu awood u leeyahay inuu dib u eego markii loo baahdo go'aannada degmada.

(8) Guddiga maamulka ee Gobolka wuxuu awood u leeyahay kala beddelka shaqaalaha isla Gobolka gudihiisa.

(9) Wasaaradaha iyo Hay'adaha kale waxay Guddiyada maamulka ee Gobollada iyo Degmooyinka ku waneeynayaan:

(b) Mushaharooyinka shaqaalahooda jooga Gobollada iyo Degmooyinka;

(t) kharashka caadiga ah ee ku baxa socoosiinta hawlahooda, waxaana ka reebban kharashka loogu tala galay mashariciida gaarka ah, mushaharooyinka iyo kharashka kale ee Wershadaha iyo Hay'adaha ay Xaruntooda Dhexe ku taal Gobollada iyo Degmooyinka.

Qodobka 16aad

Xilka Guddiga Maamulka Gobolka

(1) Guddiga Maamulka Gobolka wuxuu u xil saaran yahay Horumarinta Laamaha Wasaaradaha iyo Hay'adaha kale ee Gobolka ku yaal oo dhan iyo xaqiijinta wax qabadka Guddiyada Maamulka ee Degmooyinka Gobolku ka kooban yahay oo dhan oo lagu daryeelayo danaha Ummadda. Sidaa darteed, Guddigu waa inuu:

(b) Dejiyo hab kartiyeed oo lagu fuliyo shaqada Qaranka;

(t) abuuro ama dhiso dhaqaalaha wax qabadka Gobolka iyo Degmooyinkiisu u baahan yihiin;

(j) Fuliyo Maamulka Caadiga ah ee Wasaaradaha iyo Hay'adaha kale ee Dawladda Dhexe;

(x) Kormeero hawlaha iyo shaqooyinka Guddiyada Maamulka ee Degmooyinka gobolka;

(kh) u wakiisho guddiyada Maamulka Degmooyinka hawlihiisa qaarkood.

(2) Xubnaha Guddiyadu isku duubnaan bay mas'uul uga yihiin wax qabadka iyo fulinta go'aannadooda.

Qodobka 17aad

Awoodda Guddiga Maamulka Gobolka

Guddiga Maamulka Gobolku si uu ku fuliyo hawlaha loo xil-saaray wuxuu awood u leeyahay inuu;

(b) sameeyo, beddelo ama baabi'iyo xeerar degsan oo hoose isagoon ka hor imaanin Sharciyada Qaranka;

(t) hordhigo Guddiga Xisbiga si loo oggolaado Miisaaniyadda dawladdaha hoose, iyagoo raacaya Sharciga iyo xeerarka Maaliyadda ee Dawladda intaanay u soo gudbin Agaasinka guud ee Dawladdaha Hoose iyo Horumarinta Reer Miyiga ee Madaxtooyada J.D.S. iyo Wasaaradda Maaliyadda;

(j) kormeero gurista canshuuraha Dawladda Dhexe iyo dawladdaha Hoose ee Gobolka;

(x) talo uu soo jeediyo, markay danta guud u baahato, hay'adda ku hawl leh inay hawl ama hanti la wareegto sida Sharcigu cggol yahay, w'xii magdhow u baahanna in Wasaaradda Maaliyadda lagala xixiiro;

(kh) kormeero hawlaha Qaranka ee ka socda Gobolka oo dhan.

Qodobka 18aad

Xilka iyo awoocda guddiyada maamulka degmooyinka

Xilka iyo awoocda Guddiyada Maamulka ee Degmooyinka waa sida ku qoran Qodobbada 16—17 ee sare ku xusan, hase yeeshee ku kooban Guddi kasta degmadiisa.

QAYBTA 4AAD

Qodobka 19aad

Guddiyo Hoosaad

(1) Guddi maamul kasta ee Gobol ama Degmo waxaa hoos imaanaya guddi Hoosaadyada soo socda oo ka kooban Madaxda Laamaha Dawladda ee hawl ahaan u qaabbilsan;

(b) Guddi Hoosaadka Dhaqaalaha iyo Iskaashatooyinka oo u qaabbilsan horumarinta dhaqaalaha iyo fulinta mashaariicda, Isuduwidda iyo dhiirrigelinta mashaariicda ISKAA WAX U QABSO, dhuif wax ka soo saarka iyo iib-geynta tacabka, abuurista Iskaashatooyinka, Xannaanada iyo Kobcinta Xoolaha iwm.

(t) Guddi Hoosaadka Arrimaha Bulshada oo u xil saaran caafimaadka dadka, Nadaafadda, Waxbarashada, Ciyaaraha. Fanka iyo Suugaanta iwm.

(2) Guddi Maamul kasta oo Gobol ama Degmo wuxuu ku dhex magacaabi karaa Guddi Hoosaadyada, markii loo baahdo, Guddi gaar ah oo soo baarta ama xallisa arrin degdeg ah oo mudnaansho gaar ah u leh socodsiinta Maamulka Dawladda.

(3) Guddi Hoosaad kasta xubnihiisu waa in aanay ka yaraan saddex (3) qof, hase yeeshee qofku Xubin waa ka noqon karaa laba Guddi.

(4) Guddi Maamul kasta ee Gobol ama Degmo iyo qeybihiisa hoose waa u yeeran karaan dad aan Guddigooda ka tirsanayn oo aqoon gaar ah u leh arrimaha laga doodayo.

(5) Guddi Hoosaad kasta waxa u guddoomiye noqonaya Gudoomiyaha Guddiga Maamulka ama labadiisa kaaliye. haaba kuu waakiisho.

(6) Guddi Maamul kasta inta uusan Guddoonsan arrin la xiriirta Maamulka waa inuu marka hore kala tashadaa guddi Hoosaadka arrinta laga hadlayo ku shaqada leh.

(7) Guddi maamul gobol kasta inta uusan guddoosan arrin la xiriirta Degmo, waa inuu marka hore kala tashadaa Guddiga Maamulka Degmada ee ku lug leh.

Qodobka 20aad

Guddiyada Tuulooyinka

Guddiyada Tuulooyinka waxaa lagu dhisaa go'aan ka soo baxay Guddiga Maamulka gobolka, waxayna fuliyaan hawlaha Guddiyada Degmooyinka ay u xilsaaraan, kuna saabsan horumarinta Tuulada, xagga dhaqaalaha, Bulshada iyo Maamulka.

Qodobka 21aad

Shirarka

(1) Guddi maamul kasta ee Gobol iyo Guddi Hoosaadyada waa inay fariistaan shir caadi ah ugu yaraan saddexdii bilood mar;

(2) Guddi maamul kasta ee Degmo iyo Guddi Hoosaadyadooda waa inuu fariistaa shir caadiya bil walba mar.

(3) Guddi kasta ee Tuulo waa inuu fariistaa shir caadi ah 15kii beriba mar.

(4) Shirarka aan caadiga ahayn waxay noqon karaan hadba intii loo baahdo, waxaana isugu yeeri kara Guddoomiyaha ama codsiga Xubnaha Guddiga iyo Qaybihiisa hoose saddex meelood meel.

(5) Markii arrimo degdeg ahi la soo dersaan oo aany suura gal ahayn in shir guddiga maamulka gobolka ama degmada la isugu yeero, way u bannaan tahay guddoomiyaha inuu arrimaha sii fuliyo, waase inuu soo hordhigaa Shirka Guddiga ee ugu soo horreeya si loo ansixiyo.

Qodobka 22aad
Ansaxaadda Shirarka

Si shirka guddiga u ansaxo, waxaa lagama maarmaan ah inay ka soo qayb galaan xubnaha Guddiga maamulka ama Guddiga Hoose, hadba kii shiraya, in ka badan bar tirada Xubnaha Guddiga uu ka kooban yahay.

Qodobka 23aad
Hab codayn

Xubnaha Guddiga barkood oo mid lagu daray ayaa go'aanku ku ansaxayaa, haddiise codka «oggol» iyo «diiddan» ay isla ekaadaan, waxa adkaanaya hadba Guddoomiyuhu dhinaca uu raacsan yahay.

Qodobka 24aad
Qoraal Shir

Qoraalka doodaha iyo Go'aannada Shirarka Guddiyada Maamulka iyo kuwa hooseba waa in la xafidaa waana inay wada saxiixaan shir-guudoomiyaha iyo Xoghayaha Shirka.

QAYBTA 5AAD

Qodobka 25aad

Hantida Dawladaha Hoose

(1) Hantida Dawladaha Hoose, Qaranka ayaa leh. Guddiyada Maamulka ee Gobolada iyo kuwa degmooyinka markay isticmaalayaan hantidaas waxay fulinayaan hawl Qaran.

(2) Si ay hawshooda caadiga ah u gutaan, Dawladaha Hoose waxay karaan, iyagoo haysta oggolaanshaha Guddiyada maamulka iyo heerkooda:

(b) inay gobolka ama degmada ay ka dhisan yihiin ka sameeyaan laamo ganacsi oo shaqsiyad sharci leh iyo hawlo kale oo ilo dhaqaale dhalin kara

(t) Inay hanti iibiyaan ama gataan iney Gobolada iyo degmooyinka ka dhisaan maalo-cusub oo laga soo saaro dhaqaalaha inay Gobolka ama degmada ka sameeyaan ayagoo raacaya siyaasadda Xisbiga iyo Dawladdaba.

Qodobka 26aad

Miisaaniyadda Dawladaha Hoose

(1) Miisaaniyad ku talo-galka ee Dawladaha Hoose waxay ka mid tahay Miisaaniyadda guud ee Dawladda Dhexe.

(2) Sannad walba waa in Dawlad Hoose kasta Miisaaniyaddeeda sannadka soo socda soo samaysaa iyadoo lagu soo darayo kharashka loogu tala galay Mashaariicda Horumarinta, markay diyaarisana Maamulaha Dawladda Hoose baa xil ka saaran yahay inuu u gudbiyo Guddiga Maamulka Degmada si loogu bandhigo oggolaanshaha Guddiga xisbiga ee Degmada. Oggolaanshaha Guddigaas kaddibna waxaa gudbinaya Guddiga maamulka Gobolka, iyadoo la sii marinayo Isucuwaha dawladdaha Hoose iyo Horumarinta reer Miyiga, kama damgeys 30ka Setember.

(3) Marka Guddiga Maamulka Gobolku u bandhigo oggolaansho ku tala galka Miisaaniyadda Guddiga Xisbiga ee Gobolka waxaa loo gudbinayaa Wasaaradda Maaliyadda kama dambeys 31ka Oktoobar, iyagoo soo marinaya Agaasinka Guud ee Dawladdaha Hoose iyo Horumarinta Reer Miyiga ee Madaxtooyada J.D.S.

(4) Miisaaniyadda waxaa loo qorayaa habka Wasaaradda Maaliyaddu dejisay, waxayna dhaqan geeyssaa marka la soo oggolaado oo lagu shaqaynayaa laba iyo tobanka bilood ee sannadka soo socda ee loogu tala galay.

(5) Haddii ay Guddi Maamul oo Degmo la noqoto inay soo sameeyaan ku celis Miisaaniyadeed waxay soo samaynayaan muddada u dhexeysa 30ka Juun iyo 30ka Setember ee sannadka Miisaaniyaddiisa lagu jiro, iyagoo muujinaya wixii miisaaniyadda dakhli dheeraad ku ah oo ay soo saareen sannadkaas, waxayna u soo qorayaan Wasaaradda Maaliyadda, iyagoo soo marinaya Guddiga Maamulka gobolka. Wasaaradda Maaliyadda waxay dhegeysanaysaa Agaasinka Guud ee Dawladda Hoose ee Madaxtooyada JDS, inta aanay oggolaan ama diidin Miisaaniyadda celiska.

(6) Haddii Wawladda Hoose soo saarto dakhli dheeraad ku ah Miisaaniyaddii Wasaaradda Maaliyaddu horey u oggolaatay, dakhliga dheeraadka ah waa in Guddiga Maamulka degmacu ku soo sameeyo Mashaariic leh horumar dhaqaale ama la xiriira horumarinta bulshada, iyadoo oggolaansho laga helayo Agaasinka Guud ee Dawladdaha Hoose iyo Horumarinta Reer Miyiga ee Madaxtooyada JDS iyo Wasaaradda Maaliyadda.

(7) Haddii ay dawlad Hoose soo saari kari weydo dakhligii miisaaniyadda loogu tala galay, Wasaaradda Maaliyadda waxay u samayn kartaa miisaaniyad celis.

Qodobka 27aad

Dakhliga

(1) *Dakhliga Dawladdaha Hoose wuxuu ka koobmaa:*

(b) canshuuraadka iyo xuquuqda kale ee loogu oggolaaday shari'iyada iyo xeer dawladeed ee Dawladda Dhexe;

(t) Qaraamaadka ay ka helaan Dadweynaha iyo wixii ka soo gala iibka hantidooda qaybta la iibin karo;

(2) Haddii inta la falanqaynayo talada Miisaaniyadda ku tala gala ay muuqato in Dawladda Hoose aysan daqligooda ku fiilaysiin karin kharashkooda wasaaradda Maaliyadda waxay kartaa inay u fidiso miisaaniyad kab waxayna dhimi kartaa kharashka.

(3) Guddiyada Maamulka ee Gobollaha iyo kuwa Degmooyin-ku amaah waa ay qaadan karaan iyagoo dammaan dhigaya Banki, ama soo saaraya xaashiyo ballanqaad ah ama nooc kale ah, haddii ay si caddaan ah u tilmaamaan danta ay ka leeyihiin amaahdaas marka horena ay oggolaansho ka soo helaan Wasiirka Maaliyadda.

Qodobka 28aad

Kharashka

Dawladaha Hoose waxay wax ku bixin karaan:

(b) kharashka socodsiinta hawlaha loogu tala galay;

(t) dhismo mashaariic cusub, iskaashatooyin iyo wixii kale ay galaan ee awooddoodo ku eg.

(j) daryeelka waxbarashada hoose iyo caafimaadka, kordhinta aqoonta guud ee bulshaca iyo hiddaha iyo dhaqanka, ciyaaraha, caafimaadka iyo xannaanada xoolaha, biyo-xireen iyo wixii la mid ah;

(x) dayactirka hantida iyo qalabka Dawladaha Hoose;

(kh) samayska iyo hagaajinta Wadooyinka;

(d) dhiraynta, qurxinta iyo nadaafadda magaalooyinka;

(r) maalgelinta isla Degmada Gudaheeda.

Qodobka 29aad

Xisaabaha dawladaha Hoose

Dawladaha Hoose waa inay sameeyaan hab xisaabeed oo muujin kara waxa socda oo dhan.

Gaar ahaan waa inay:

(b) hayaan Diiwaannada ku dhaqankooda ay oggolaatay wasaaradda Maaliyadda ee muujinaya wax alla wixii dakhli soo galay, wixii haxay iyo sidii loo bixiyey iyo waxa u yaal;

(t) diraan xisaab celin 3dii biloodba mar.

Qodobka 30aad

Kormeerka baarista Miisaaniyadda dawladda Hoose

(1) Wasaaradda Maaliyaddu kormeer bay ku leedahay dakhliga Dawladaha Hoose iyo kharashkoodaba.

(2) Iyadoon la khilaafin sharciga Maaliyadda iyo nidaamka wa-saaradda Maaliyadda u dejisay habka xisaabaadka bay u bannaan tahay Agaasinka Guud ee Dawladaha Hoose iyo Horumarinta Reer Miyiga inay kormeerto. amarna ka bixiso sidii kor loogu dhigi lahaa dhaqaalaha iyo Horumarka kaleba ee Gobollada iyo Degmooyinka.

(3) Hantidhawirka guud ama Hay'addii kale Sharcigu u oggol yahay baa u xilsaaran baarista qoraalka xisaabaadka.

QAYBTA 6AAD

Qodobka 31aad

Qawaaniinta Ciqaabta

(1) In sharci ama xeer si kale amar ku bixiyaan maahee, qof kastaa:

(b) oo u hoggaansami waaya xeer Guddiga Gobolka ama kan degmadu soo saaray;

(t) oo aan fulin amar si sharciga waafaqsan uu ku bixiyey Guddoomiyaha Guddiga, ama Maamulaha Dawladda Hoose, ama madax shaqo oo ay hawshaasi khusayso, waxaa lagu khasirayaa, haddii uusan falkaasi noqon dembi ka sii weyn, ganaax ka bilaabnaa 50 shilin ilaa 500 shilin. Haddii gefkaasi jebinayo xeer ama amar ku saabsan xasiloomaanta ama caafimaadka guud, qofku waxaa la xirayaa muddo gaarsiisan ilaa 3 bilood ama khasiraad gaarsiisan ilaa 3.000 shilin, ama labadaba oo laysugu daro.

(2) Dembiga ku qoran radiga laad ee qodobkan oo khasiraad-da lacagta ah keliya lagu muteysto, waa loo oggol yahay qofku inuu kala heshiiyo Xafiiska Maamulka Dawladda Hoose ee ku shaqada leh, isagoo bixinaya, inta ayan dhaafin 7 maalmood oo ka ballaaban-ta maalinta loo sheego inuu galay dembigaas, lacag tiradeedu tahay kala baroo bar khasiraadda ugu yar dembiga uu galay.

(3) Lacagta lagu ururiyo qaanuunka qodobkan waxay ka mid tahay dakhliga Maamulka Dawladda Hoose ee ku shaqada leh.

Qodobka 32aad

Shaqaalaha Dawladda Hoose

Nidaamka qoritaanka iyo shuruudaha shaqada ee shaqaalaha Dawladda Hoose waxaa lagu soo saarayaa xeer Madaxweynaha Jamhuuriyadda Dimuqraadiga Soomaaliya, isagoo dhegeystay Guddiga Siyaasadda.

Qodobka 33aad

Wareejin awoodihii maamulka ee Guddiyadii kacaanka

(1) Awoodihii sharc ama amar kasta ee lagu dhaqmayey Sharcigan ka hor oo ay lahaayeen Guddiyadii kacaanka ee Gabollada iyo Degmooyinka ee xagga maamulka waxaa lagu wareejiyey Guddiyada Maamulka heer gobol iyo heer Degmo.

(2) Waxaa kale oo lagu wareejiyey isla Guddoomiyayaasha Maamulka xuquudii iyo waajibaadkii ay lahaayeen ama lagu lahaa Dawladda Hoose intaan udhaqan gelin Sharcigan.

Qodobka 34aad

Xeer Hoose

Xeer hoose oo lagu sii faahfaahiyo Sharcigan waxaa soo saari doona Madaxweynaha Jamhuuriyadda D. Soomaaliya.

Qodobka 35aad

Baabi'in

Sharciyada lambarkoodu kala yahay 52 ee 1972kii, 8 ee 1973kii

iyo 38 ee 1975kii iyo sharci kasta oo sharcigan ka hor jeeda waa la baabi'iyey.

Qodobka 36aad

Dhaqangal

Sharcigani wuxuu dhaqan gelayaa maalinta uu saxiixo Madaxweynaha Jamhuuriyadda D. Soomaaliya, waxaana lagu soo saari doonaa Faafinta Rasmiya ee Dawladda.

Qof kasta waxaa la farayaa inuu dhawro Sharcigan dadka kala-lana uu dhawrsooyo Sharciyada kale ee degsan Dalka.

Muqdisho, 3.2.1977.

Madaxweynaha Jamhuuriyadda D. Soomaaliya
(Jalle S. Gaas Maxamed Siyaad Barre)